

Monumentnummer*: 513185

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status **rijksmonument**
Inschrijving register* **14 september 1999**
Kadaster deel/nr **82787/27**

Woonplaats* **Gorredijk** Gemeente* **Opsterland** Provincie* **Fryslân**

Locatiennaam **Gorredijk** Locatieomschrijving

Kadastrale gemeente* **Gorredijk** Sectie* **C** Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
2391

Omschrijving**

Inleiding

Het grote WOONHUIS is gelegen op een ruim, gedeeltelijk opgehoogd perceel met borderbeplanting. De hoofdvorm van het pand is complex door de samenstelling van bouwvolumes die het gebouw in zijn totale verschijningsvorm een vrij massaal maar speels aanzien geven. Het woonhuis is ontworpen in opdracht van de handelaar N. Zwart en werd gerealiseerd in 1917/1918. Het woonhuis is gebouwd in Vernieuwingsstijl. De ontwerper is niet bekend, maar deze heeft vrijwel zeker ook de directeurswoning van de zuivelfabriek aan de Bergumerdam 26 in Burgum getekend, die vrijwel identiek is. In de volksmond kreeg het woonhuis de bijnaam 'pleevilla' doordat in het woonhuis voor de eerste maal te Gorredijk een inpandig watercloset werd aangebracht. Het pand werd in 1980 inwendig verbouwd naar een plan van de architect B. Adema uit Dokkum. Achter het huis is in 1964 een bouwblok met enkele garageboxen gebouwd welke buiten de bescherming van rijkswege vallen.

Omschrijving

Het woonhuis heeft een onregelmatige gecompliceerde plattegrond en ook de opstand is complex samengesteld. De bouwhoogte schroeft als het ware omhoog: het linker gedeelte van het voorhuis bestaat uit één bouwlaag, het rechter gedeelte uit twee bouwlagen en het achterste deel van het woonhuis is drie bouwlagen hoog. De vorm van het dak is, gezien de samenstellende bouwonderdelen,

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

ook onregelmatig en samengesteld met respectievelijk een 'aankapping', een wolfdak en een onregelmatig schilddak waarop een gedeelte met plat dak. De dakschilden zijn belegd met roodbruine Tuile du Nord-pannen; op de vier broekstukken keramische, bolvormige pironnen. In het noord-westelijk, zuid-westelijk en zuid-oostelijk dakschild staan kajuiten. De gootlijst heeft een eenvoudige profilering en rust op klossen. De gevels zijn opgetrokken in donkerbruine bakstenen met spouw op een trasraam van gekamde bruine bakstenen afgesloten door een rollaag. Vanaf de bovendorpel van de raamkozijnen is de gevel gepleisterd, met uitzondering van de streklagen boven de lichtopeningen en aan weerszijden van de balkondeuren. In het midden van het noord-oostelijke bouwvolume zit de ingangspartij: een tweetreeds bakstenen stoep met bordes onder een houten afdak met houten stijlen op een natuurstenen afdekplaat van de gemetselde balustrade van de stoep; een originele houten deur met zijlichten. Boven het afdak een groot hallicht met gekleurd glas-in-lood. In de zijgevels van het vorenspringende bouwvolume in de eerste en tweede bouwlaag glas-in-lood vensters. De derde bouwlaag is blind. Het linker gedeelte van de noord-westelijke gevel was v.h. een kantoorgedeelte: in de gevels een H- en kruisvenster met glas-in-lood bovenlichten. Het risalerende, rechter gedeelte heeft een driezijdige erker met H-vensters met glas-in-lood in het bovenlicht. Op de erker een balkon met houten balustrade; de dubbele balkondeur met zijlichten en bovenlichten wordt door een gemetselde 'getrapte' omlijsting versierd. In de zuidwestelijke gevel is aan de voor- en achterzijde een H-venster met glas-in-lood bovenlicht en markiezenkast. Onder de dakvoet is een nieuw raam. De achtergevel heeft in de rechter helft een bijkeuken; in het linker gedeelte tuindeuren met een terras en op de tweede bouwlaag een drielichtvenster en balkondeuren, die toegang verschaffen tot het droogplat op de keuken. De gevelwand heeft een getrapte bepleistering.

Het interieur is structureel redelijk oorspronkelijk en bevat nog oorspronkelijke interieuronderdelen, ondermeer een granito gangvloer, de oorspronkelijke deuren en een houten keukenkast.

Waardering

Het woonhuis uit 1917/1918 is van algemeen cultuurhistorisch belang:

- vanwege de redelijke mate van esthetische kwaliteiten van het ontwerp;
- vanwege de redelijke mate van belang van materiaalgebruik en van de ornamentiek;
- vanwege de situering van het woonhuis in relatie tot de lineaire uitbreiding van het dorp;
- vanwege de redelijke mate van belang voor het straatbeeld;
- vanwege de hoge mate van architectonische gaafheid van het exterieur;
- vanwege de redelijke mate van gaafheid van het interieur.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument